

פרטימל מס. יא/2

מליבת ועדת העבודה

ביום ג', כח' בטבת תש"י (17.1.50)

נוכחיות חברי הועדה:

היו"ר ע. גלובמן
א. אלמליח
מ. אונא
ש. גורן
צ. יהודה
א. כהן
ח. כהן-מגורי
י. סרלין
ח. רובין

ח. וילקנפלד - היועץ המשפטי מוזמנים:

סדר-היום: חוק קרן סגור, דירן הוצלה (הכנסת יוקר) תש"י - 1949.

הישיבה נפתחה בשעה 15.20.

היו"ר ע. גלובמן: אני פותח את הישיבה. אנו צריכים לדון בסעיף 10.

ההורדה הראשונה הייתה גדולה. אני סבור

שאין אף אדם בכנסת, תהיה עמדתו מה שתהיה, אשר יכול להיות לו אינטרס/שהוא, כי סכומי תוספת היוקר, ייסארו בכיסו של מעביד פרטי. אני מציע, כי במקרים שיוברר, כי תוספת היוקר לא תשתקפנה במחירים, יהיה רטאי שר האספקה והקצוב לדרוש את הוצלת המחירים או לקחת את תוספת היוקר שהורדה מהראשון ביולי.

ח. רובין: אני מקבל את הצעתו של היו"ר, אבל ברצוני

להציע תוספה: במקרים שהוזכרו, ישולם

הי 1/3 לפועלים. אינני מבין מדוע שלושה שלישים צריכים ללכת לקרן הוצלה.

היו"ר ע. גלובמן:

אינני רוצה לגעת במיקוח. דעת הרוב המכריע בכנסת היא, שהמקוח הוא הוצאה של הטכס המסי

בין התאחדות בעלי התעשייה ובין ההסתדרות, ואינני רוצה לפגוע בהכנס

ש. גורן: אני מקבל את דעתו של היו"ר, אבל יש לי

כמה שאלות. הענין הזה כולו, הוא חוצאה

אל מו"מ והסכם בין שני צדדים: התאחדות בעלי התעסיה והתחדרות

הקובדיה, אשר הממשלה שמה את הגושפנקא שלה עליו. שני הצדדים באו

לממשלה ובקשו ממנה שתרכז את השליט, והיא הסכימה. הסכם זה מדבר

על האריכיות ממזמיים.

אני חושב, כי בשאלה זו אנו אריכיות לשמוע

את חוות דעת הממשלה.

ח. וילקנפלד: מבלי להכנס לגומו של ענין, אני רוצה

לעורר את השאלה, אם זהו שינוי מסוג

אותו השנויים שהועדה יכולה להכניס בחוקים. היום התקיימה ישיבת

ועדה הכנסת, אשר דנה באיזו מדרג יכולה ועדה, בשלב של דיון בוועדה,

לכסות מן הקו של ההצעה אשר היתה בקריאה ראשונה בסני הכנסת ושם

נתקבלה. החלטת ועדה הכנסת עדיין אינה ברורה לי. אבל, הגיון של הדיון

ושל ההחלטה היה, כי בשלב של דיון בוועדה, אין צורך להכניס שנויים,

אשר יש בהם משום הפחעה לעומת מה שהיה בקריאה ראשונה בסני הכנסת.

אני מודה ומתודה שאין בידי תשובה, אבל

אני מבקש את הועדה לכוון את המחשבה בכוון זה.

נדמה לי, שאם יקבלו את דעת היו"ר, הסטייה

והיה כל כך רצינית, שיש לשמוע את חוות דעת ב"כ הממשלה.

א. כהן: אינני יכול לטול מהועדה אכסרות לתקן

את החוק גם בדברים מהותיים. אני שאלתי

את עצמי, לא רק לגבי חיקון זה, מהי הדרך. האם יש להחזיר את הכעיקף

לממשלה ושום לדון עליו. לדעתי, הדרך החוקית אריכה להיות בצורת

המתייגות של הועדה.

אני מציע שבסעיף 10(ג) יהיה כחוב "יינתן"

במקום "יכול להנתן". אני רוצה שהממשלה תראה את עצמה חייבת ולא רק

רשאית, להוציא צו של חילום לקרן הוזלה.

א. יחודה:

מי יכול להיות מעוניין שהכסף - שלכל
הדעות אינו שייך ליצרן - יישאר בכיסו.

בזה יכול להיות מעוניין רק אדם הבורח את כל השקפת עולמו על כך
שהדבר החשוב ביותר הוא זה, שהיצרן צריך להתעשר. אני חושב שבדרך
הלל, לא התקבל בצבור השקפת עולם כזו, אלא שכל יצרן צריך להנות
ממפעלו במסגרת ידועה. החורדה באה בהתחשב עם הדבר שנשאר שטח מחייה
ליצרן. אבל גם אלה שיכולה להיות להם נקודת השקפה, שדאגה היצרן היא
הראשונה, אינה יכולה לגרום כך, כי ברגע שהם גורמים כך, הם נעשים
המידים של החירות בלתי הוגנת בין יצרנים.

מטוח כך, קשה לי להבין את עמדתו של מר

רובין. אילו היתה תקוה מבוססת שאפשר להעביר את ההשקפה, כי את
השליש יחננו לפועל, היה אפשר להציע הצעה כזו. אבל ברגע שמתברר, כי
עמדה זו אינה יכולה להתקבל ועומדים בפני אלטרנטיבה, או שהכסף נשאר
בידי היצרן או הולך לתועלת הצבור, מובן מאליו שיש להעדיף את תועלת
הצבור על תועלת היחיד.

אני חושב שיש לקבל את הצעת היו"ר, מה אחד.

י. סרלין:

דומני שאצטרך להתחיל בכמה דברים אשר אינם
קטוריים קטר יסיר עם הסעיף הזה ועם הצעת

היו"ר.

להעתי, עושים בכלל שגיאה בדיון הזה.

כל עניין של חורדה תוספת יוקר, אינו דבר במני עצמו. זהו גורם אחד
בתוך מערכת שלמה של הממשלה להוזלת יוקר המחיה. זו צריכה להיות נקודת
המוצא. גם חברי מס"י, ותפלתו לי את אומר לכם זאת, מתחילים להשתבש
בכל המושג הזה, לאור עמדתו של מס"מ. מס"מ יוצאת מתוך הנחה שהאי נדכס
רע, כל ההורדה הן כיקטיביות, ובכל מקום שאתם מורידים, הרי זה כסף
השייך לפועלים. אבל אני סבור שלרוב הועדה, או לרוב הכנסת, אין גישה
כזו. אילו היתה הרגשה שעושים עוול, הייתי אני מתנגד לזה.

כך הוא המצב, בנוגע לעבר, אי אפשר לבוא

ולומח: מה שהורידו - הורידו לא בצדק, בדיוק כמו שאיננו יכולים
לומר דבר לגבי העתיד. ייתכן, אמילו, שליש הפקדון לא יחזור לפועלים,
אלא ילך למטרה אחרת. הממשלה חשבה, ובצדק לדעתי, כי ע"י חורדה תוספת
יוקר כתוספת לפעולות אחרות, חשפיע על חורדה יוקר המחיה.

ישנה בעייה שניה. אידוב כהן אמר, ובצדק,

שאצלו יש חלק מייצר וחלק מחוץ. במדה שהדבר נוגע לחלק המייצר,

רשם היתה הורדת תוספת היוקר, אף אחד אינו צריך לדאוג לזה. ישנו

הסכם בין שר הקיצוב והאמפקה ובין היצרנים, וכל הורדת תוספת יוקר,

מוכרחה מיד להשתקף בקלוקולציה ובאחוז גבוה יותר.

ביחס לאותו החלק המחוץ, לא יכול היה המפקח

לעשות דבר, אלא זה היה צריך להשפיע במערכה הכלכלית. אם חברת ביטוח

מסוימת הורידה את תוספת היוקר, אין זה נכון להגיד, כי הכניסה את

המכומים לקוחתה. ע"י כך גדלו הוצאותיה; אם גדלו - גדלו גם הכנסותיה;

ואם גדלו הכנסותיה - היא משלמת מסיים.

הכל ביתר צריך היה להשפיע על הוזלת

יוקר המחיה.

אני בכלל הייתי מסתייג מכל החוק הזה, כי

הוא אינו קולע למטרה. ההורדות אצל היצרנים נעשו בין כה וכה.

הבה ונבדוק את כל החקוקה שעברה. האם

אתה משערים לעצמכם איזה מנגנון יהיה דרוש לנו, איזה בלבול זה

יבנים, בכדי להגיע לנקודה האידיאלית טאליה אחת שואפים להגיע. אילו

יכול היה שר האוצר לקחת את השליש הזה, היה עושה זאת. אם אינו לוקח,

זה אומר שאין אפשרות כזאת.

לסיכך, אני תומך בהצעה מר גורן, לשמוע את

חווה-דעת הממשלה בענין זה.

אם תחקבל ההצעה, שנשמע את חווה-דעת הועדה

לאחר שנחליט, זה יעכב את החוק לשבועות רבים. היום הוחלט בוועדת הכנסת,

שאם בוועדה סבור מיעוט אפילו, שתקון מסויים דורש שינוי מהותי בחוק,

צריכה הועדה לפנות לוועדת הכנסת ולשאול אותה אם זהו שינוי מהותי או

לא. אם ועדת הכנסת מחליטה שזהו שינוי מהותי, צריך כל החוק לחזור

למליאה לקריאה ראשונה.

מ. אונא: השאלה הפרוצדורלית נתעוררה בוועדת הכלכלה

בקשר לחוק הטייס. מר פרמינגר רצה שנדון

גם על דברים שהממשלה לא הציעה, ואחרי וכותים, הוחלט להעביר אתה השאלה

לוועדת הכנסת.

אני חושב שלמני שמחליטים על החאריך, אנחנו

צריכים לשמוע את חוה-דעת שר האמפקה והקיצוב.

לדעת, הצעת הידוב כהן ביחס לכעוף

10(ג), הממשלה חייבת להוציא צו, היא בלתי אפשרית.

ח. רובין: אני חושב שאין זה מתפקיד היועץ המשפטי

של הממשלה, או סגנו, להעיר לכנסת על

הפרוצדורה שלה. אני חושב שבניין זה, עוסקת: הכנסת בעצמה. היועץ המשפטי חייב לייעץ לנו בעניני משפט.

אם תהיה בענין זה מחלוקת בינינו, אבקש

להביא את הדבר בפני ועדת הכנסת.

היו"ר ע. גלובמן: מר וילקנפלד השתתף היום בוועדת הכנסת,

ומתוך יתר לוועדה, במדי שלא תסתכן, העיר

לנו את התערה הפרוצדורלית. אני חושב שזה בסדר גמור.

ח. רובין: אני שומר בענין זה, על עמדי של היו"ר.

אני חושב שיטת הנורות רשמיות, אשר היו

ברכייה להעיר לנו על כך. או אם רצה מר וילקנפלד להעיר את הערתו,

מדיך היה לעשות זאת דרך היו"ר.

בקשר להצעת היו"ר, אני חושב שאם המיעוט

חושב כי זה שנוי מהותי, יש להעביר את השאלה לוועדת הכנסת.

לצופו של ענין, ברצוני להגיד, כי אני

מתמך בהצעתו של היו"ר, גם אם לא תקבל הצעתו.

אני חומך בחקונו של אידוב כהן, כי הממשלה

"חייבת" ולא "רשאית" להוציא צו.

לגבי כעוף 10 (ג) אני מציע: "שר האספקה

וחקיצוב חייב, אלא אם כן מדובר על מוסד ממשלתי ולאומי, אשר אינו

מחפץ שירותים מכווימים או מצרכים מכווימים, ליחן על מפעל צו, הנקרא:

צו השלוח לקרן ההזלה, וכו'."

ח. וילקנפלד: בנוגע להערת מר רובין, ברצוני לומר, כי

יש היום תקנון בכנסת; הוא אינו מוסלח

וועדת הכנסת משלימה אותו מכעס למעט, ע"י החלטות. ועדת הכנסת עומדת

על תקנון חדש ונעזרת ע"י מסוד המשפטים. היום, וגם להבא, אני רואה

כהובחי להפנות את השומת לב הועדה לכך, בכל מקרה שייראה לי, כי

הועדה עומדת לעשות צעד בניגוד לתקנון הכנסת. הועדה רשאית להחליט

משוב בעיניה, לאחר שמעקב את דעותי.

בנוגע לימלה הדרושה לרלי, נדמה לי שיש

אורך לשמוע את חותמת הממשלה; וזאת יש לעשות לפני החלטת. לא
ייתכן להחליט זאת"כ לשמוע את ג"כ הממשלה.

אשר להקרה גונה, שיש לה זו הגיעה לוועד

הכנסת מועדה החוקה, חוק ומשפט, בנוגע לספירת מסנה.

היו"ר ע. גלובמן: אני מיעץ למר רובין להזיז את הצעתו

בנוגע לממשלה, העיריות והמוסדות

הלאומיים. אי אפשר לעשות זאת, לאחר שמענו את המברחו של שר האוצר.

אני מוכן לשאול את חותמת הממשלה, אבל

רק לאחר שהועדה תסכים את דעתה.

אני כונה למר פרלין באמצעות, שלא יפתיג,

את הממשלה תחכים לתיקון. את הוא יפתיג, אני אוריד את הצעתי מעל

הפרק!

י. פרלין: אני רוצה לשמוע את חותמת הממשלה. את היא

החן חשובה שלילית והיו"ר יוריד את הצעתו

מקל הפרק, הרי בזה ייגמר העניין. אבל את חשובה הממשלה תהיה חיובית,

אני מטאיר לעצמי את הזכות לתבוע-שדבר זה יותבר לוועדה הכנסת.

ח. רובין: את הממשלה תחנגד להצעה, אני אביא את

הצעת היו"ר בתור הפתיגות.

ה ת ק ב ל ה ז ה צ ע ת ה י ו " ר

נ ד ח ת ה ה צ ע ת ח. ר ו ב י נ ג נ ו ג ע ל

ל ש ל י ש.

ח. רובין שומר לעצמו זכות הפתיגות.

נדחתה הצעת ח. רובין לכתוב בסעיף 10(ב) "חייב"

במקום "רשאי".

ח. רובין שומר לעצמו זכות הפתיגות.

היו"ר ע. גלובמן:

מר פרלין ואני נפגש עם היו"ר ועדה הכנסת

בקשר לתרושה. את הוא יגוד כי נכוננו

מנוגד למרוצדורה, תומר האנטי מעל המרק.

ח. ורבינן: את שלושתכם תגיעו לידי סיפור שהתקון

סורץ את הגבולות, ואתה מקבל עליך את

זוין, אני הובע מדבר זה לא יהיה חקדיה, אלא חסכה סנימי.

היר"ר ע. גלובמן: אני מקבל את דעתך.

הישיבה הבאה תוקייט בירח יוני בטעה 10.00.

הישיבה ננקלה בטעה 16.20.